
Udbredelse af og kendetegn ved undervisning af studerende udenfor læreruddannelsens mure

Karen Barfod, Mads Bølling, Marianne Hald og Dorrit Hansen

Resumé

En femtedel af danske grundskoler praktiserer udeskole, der er regelmæssig undervisning udenfor skolens mure i folkeskolens almindelige fag. Centrale indsats for udbredelse af udeskole, åben skole og bevægelse i undervisningen har bidraget til udviklingen af udeskole, men kvalificering af lærere til at varetage undervisningen har vist sig at være sporadisk. Spørgsmålet er, hvordan undervisning udenfor læreruddannelsens mure er udbredt og karakteriseret på læreruddannelsen. I sommeren 2022 modtog alle ansatte læreruddannere på professionshøjskolerne ($N=814$) en elektronisk survey. Resultaterne viser, at mindst hver tredje læreruddanner inddrog undervisning udenfor (svarprocent 38,2% ($n=311$)). Udbredelsen var størst for specialiseringsmoduler, naturfaglige og praktisk-æstetiske fag. Dette resultat er suppleret med nogle studerendes evalueringer af specialiseringsmoduler, der involverer udeskole og åben skole. Med reference til lærerstuderendes syn på forholdet mellem teori og praksis i specialiseringsmodulerne (opposition, simulation og refleksion) diskuteres udeundervisningens muligheder for at skabe broer og sammenhæng i en læreruddannelse uden specialiseringsmoduler (LU 23). Vi anbefaler, at udeundervisningen sikres i fagene.

Nøgleord

lærerprofession, læreruddannelse, udeskole, udeundervisning

Abstract

A fifth of Danish primary schools practice Education Outside the Classroom (EOtC), which is education outside the walls of the school in the general subjects of the primary school on a regular basis. Central efforts to scale up EOtC, Open School and movement integration (in teaching) in Denmark have contributed to this development, but qualification of teachers to use EOtC has proven to be sporadic. Therefore, we ask, how is teaching that takes place outside the walls of the teacher training colleges distributed and characterized in Danish teacher training? In the summer of 2022, all University College employed teacher educators ($N=814$) received an electronic survey. Based on a response rate of 38.2%, the survey shows that at least one in three teacher educators included EOtC. The use was greatest for specialization modules, science, and practical-aesthetic subjects (teacher education LU13). This result is supplemented by some student evaluations of specialized outdoor modules. With reference to the teacher students' view of the relationship between theory and practice in the specialization modules (opposition, simulation and reflection)

Årg. 9 | nr. 1 | 2024 | 23 sider

DOI: 10.7146/lup.v9i1.143353

Studier i LærerUddannelse og -Profession

the possibilities of EOtC to create bridges and coherence in a teacher education without specialization modules are discussed (LU23). We recommend that EOtC is ensured in the subjects.

Keywords

Education Outside the Classroom, outdoor learning, teacher education, teachers' profession

Introduktion

Udeundervisning er en udbredt praksis i grundskolen, der blandt andet omfatter åben skole, feltarbejde og ekskursioner. Bliver denne undervisning regelmæssig, kaldes det udeskole, der er en pædagogisk praksis, hvor dele af den faglige undervisning regelmæssigt og gennem længere tid foregår udenfor skolens mure (Bentsen et al., 2009; Jordet, 2010). Det er og har siden 2013 været stabilt udbredt i en femtedel af alle danske grundskoler (Barfod et al., 2021) og er ofte et bottom-up-tiltag, der initieres af lærerne selv (Bentsen et al., 2009). Udeskole kan antage forskellige former. Det kan være besøg på museer eller sciencecentre med skoletjenestetilbud, forløb, faglæreren tilrettelægger på virksomheder, i naturen eller i kulturmiljøer, aktiviteter knyttet til friluftsliv og bevægelse, eller når det gælder læreruddannelser, som samarbejder med praksis ud over praktikken. Særligt for udeskole er regelmæssigheden, der i studier af udeskole defineres til 'mindst en halv dag hver fjortende dag i længere perioder, mindst tre måneder' (Barfod et al., 2021). Udeundervisning kan ses som mere sporadisk anvendelse af eksterne læringsmiljøer som undervisningssted og adskiller sig dermed fra udeskole ved sin forekomst og ikke nødvendigvis ved sin pædagogiske praksis. Centralt i udvikling og udbredelse af udeskole er den enkelte ildsjæl blandt personalet på skoler, der anvender udeskole som en del af arbejdet, hvilket er blevet beskrevet som en bottom-up-fremvækst (Bentsen et al., 2009). På trods af omfattende centrale indsatser, fx Børne- og Undervisningsministeriets projekt Udvikling af Udeskole (2013-2015), interventionsforskningsprojektet TEACHOUT (2013-2017) og DGI's udeskoleprojekt (2017-2019 og fortsat), er der i perioden 2014-2019 ikke sket en øgning i antallet af skoler, der arbejder med udeskole, men på de enkelte folkeskoler, hvor udeskole anvendes, er der flere klasser, der har taget arbejdsformen i brug (Barfod et al., 2021).

Lærere, der underviser med udeskole, peger på, at de ikke har mødt udeskole hverken som begreb eller praksis i løbet af deres grunduddannelse (Bentsen et al., 2009), og at de søger efteruddannelse, temadage og netværk for at diskutere og udvikle deres udeskolepraksis (Ejbye-Ernst & Bentsen,

2018). Derfor undersøger vi, hvor meget der undervises i, at skolelærere kan udnytte læringsrum udenfor skolens mure, og om underviserne selv tager de studerende med udenfor læreruddannelsens mure i undervisningen – altså om de studerende på læreruddannelserne af underviserne bliver introduceret til det at tage eleverne med ud – både i teori og i praksis. Denne kvantitative undersøgelse suppleres med eksempler på de studerendes perspektiv på udeskoleundervisning i specialiseringsmoduler under Læreruddannelsen LU 13 (Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor som lærer i folkeskolen nr. 231). På læreruddannelserne har der tidligere været sporadiske tiltag og projekter (Hansen & Barfod, 2013) for at undersøge omfanget, men der mangler en opdateret systematisk undersøgelse af forekomsten af undervisning i og med udeskole – dvs. undervisning udenfor læreruddannelsens mure (UULM). På læreruddannelserne arbejdes der ofte eksemplarisk, så regelmæssigheden, der gør udeundervisning til udeskole i grundskolen, har vi valgt at se bort fra.

I denne artikel gør vi rede for en undervisningsform på læreruddannelsen, der kan forstås som eksperimenterende og 'anderledes'. Derfor kan det være relevant at se på, hvordan læreruddannere opfatter sådanne tiltag. I en analyse af fem eksperimenterende initiativer på læreruddannelserne, Engineering i Skolen (EiS), Playfull Learning-projektet (PL), Makerspaces og makerdidaktik (MSP), Teknologiforståelse (TF) og Innovation og Entreprenørskab (IE), er læreruddannernes forståelse og engagement med at oversætte og være med til at implementere eksternt initierede didaktiske initiativer beskrevet (Brahe-Orlandi & Lund Nielsen, 2021). I arbejdet med disse initiativer oplever læreruddannere, at anderledes og nyskabende, legende og sansende tilgange til læreruddannelsen legitimeres. Nogle af initiativerne bringer udefrakommende dagsordener (politiske eller fondsstyrede) ind i læreruddannelserne, og det positionerer de deltagende læreruddannere som agenter for initiativernes tilgang. På læreruddannelserne kan udeskole også betragtes som et eksperimenterende initiativ, der er kendetegnet ved en bottom-up-fremvækst, der har fundet sin plads på specialiseringsmodulerne. Med implementeringen af læreruddannelsen LU 2023 er det et mål, at der skal være mere frihed og nærhed og mindre detailstyring (Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2023), at "modulstrukturen afskaffes, og fagene gøres til omdrejningspunkt, så sammenhæng og faglig progression styrkes," samt at der gives "Frihed til lokale toninger med udgangspunkt i uddannelsesstedernes kultur og tradition" (Uddannelses- og Forskningsministeriet, 2023). Med reformen lægges der flere ressourcer i undervisningsfagene, mens spe-

cialiseringsmodulerne, der har givet studerende mulighed for at få indsigt i lokale tiltag, eksperimenter og viden, afskaffes. Der kan derfor ses en vis uoverensstemmelse mellem dele af 'friheden' og mulighederne i specialiseringsmodulerne.

Læreruddannelsen kan betragtes som en uddannelse, undervisere og studerende gør sammen. Uddannelsen er en anvendelsesorienteret professionsuddannelse, hvor der arbejdes med forskellige tilgange og faglige områder for at kvalificere studerende til at varetage arbejdet som lærere. Men læreruddannelsernes arbejde med pædagogik og undervisning, både som videnskabsfag og professionsfag (Andersen, 2020), kan betyde, at studerende opfatter forholdet mellem teori og praksis som værende i opposition til hinanden (Böwadt & Vaaben, 2021). I arbejdet på læreruddannelserne foregår der et fortløbende arbejde for at binde den teoretiske uddannelse og konkrete erfaringer fra praksis tæt sammen, men alligevel opleves det af studerende ofte som problematisk (eller adskilt). Böwadt & Vaaben beskriver tre forskellige typer af teori/praksis-konstruktioner, som studerende skaber, der centrerer sig om henholdsvis opposition, simulation og refleksion. Opposition er opfattelsen af, at teori og praksis er modsatrettede elementer, og de studerende vil fx gerne have mere praksis og mindre teori i uddannelsen. Simulation er opfattelsen af, at læreruddannelsen skal ligne praksis og fx give de studerende forløb med i lommen, der kan anvendes direkte ude i folkeskolen. Refleksion er den ikke særligt udbredte opfattelse af, at der er et samspil mellem teori og praksis i læreruddannelsen, og at teori kan anvendes til at reflektere og tænke over (egen) praksis i grundskolen med (Böwadt & Vaaben, 2021). Med eksperimenterende tilgange til undervisningen og inddragelse af nyere initiativer i folkeskolen på læreruddannelserne er det muligt, at de lærerstuderende opfatter teori og praksis mere sammenhængende og mindre i opposition til hinanden. I denne artikel undersøger vi, for at supplere den kvantitative del, de studerendes syn på sammenhængen mellem teori og praksis på specialiseringsmoduler med udeundervisning ved at analysere evalueringssvar ud fra Böwadt & Vaabens kategorier.

I artiklen ønsker vi at præsentere resultater fra en undersøgelse af, i hvilken grad undervisningen på læreruddannelsen inddrager undervisning uden for læreruddannelsens mure, og hvordan denne praktiske tilgang påvirker de studerendes syn på sammenhængen mellem teori og praksis på læreruddannelsen. Dette vil efterfølgende danne baggrund for anbefalinger til de studerendes kompetenceudvikling i udeskole/UULM.

Forskningsspørgsmålet er:

Hvordan er undervisning udenfor læreruddannelsens mure udbredt og karakteriseret på læreruddannelsen?

Underspørgsmål

I hvilket omfang har læreruddannere indenfor undervisningsåret 2021/22 inddraget aktiviteter udenfor læreruddannelsens mure i deres undervisning under LU 13?

Hvordan påvirker den praktiske tilgang på specialiseringsmoduler med udeundervisning og udeskole de studerendes syn på sammenhængen mellem teori og praksis på læreruddannelsen?

Metode

Undersøgelsens mål er at kortlægge og belyse omfanget og anvendelsen af UULM i undervisningsåret 2021/22 blandt undervisere på læreruddannelserne på de seks danske professionshøjskoler, Københavns Professionshøjskole (KP), Professionshøjskolen Absalon (PHA), University College Lillebælt (UCL), University College Nord (UCN), University College Syd (UCS) og VIA University College (VIA). Dataindsamlingen blev afsluttet i august 2022. Med undtagelse af KP blev undervisere kontaktet direkte på e-mail (bilag 1). Læreruddannere fra KP blev inviteret til at deltage via internt nyhedsbrev. Det har således været frivilligt at deltage.

Undersøgelsen omfatter to datakilder: et survey blandt læreruddannere (bilag 1), suppleret med nogle af de lærerstuderendes tilbagemeldinger på udeskole-(specialiserings)moduler i undervisningsåret 2021/22.

Underviserne blev både spurgt, om de inddrog praktiske aktiviteter udenfor læreruddannelsens mure med de studerende, og om de reflekterede med dem over muligheder for at undervise udenfor klasseværelset med elever. Der er således både spurgt til, om undervisningen omfattede et praktisk og/eller et teoretisk element af udeundervisning.

De studerendes perspektiv supplerer og perspektiverer surveyet og er undersøgt gennem en retrospektiv undersøgelse af afleverede ($N=41$) skriftlige evalueringer af specialiseringsmoduler om udeskole. Der er sket en 'convenience sampling' af evalueringerne på to forskellige (land og by) udbudssteder af læreruddannelser (VIA i Nørre Nissum og PHA). Evalueringerne kan afleveres af de studerende den sidste gang på modulet, og er skriftlig. Evalueringerne er forskellige i form mellem læreruddannelser, men består i begge tilfælde dels af en obligatorisk survey (om fx indsats og rele-

vans for uddannelsen) samt mulighed for at kommentere under forskellige overskrifter, som fx 'Hvad finder du godt ved modulet, som bør fortsætte? (Skriv nogle linjer)' og 'Har du forslag til forbedringer? (Skriv nogle linjer).'

Survey med læreruddannere

Baseret på surveybesvarelsenerne er der anvendt to forskellige dataset i analysen. Et dataset, hvor cases er respondenter ($n=311$ læreruddannere), og et dataset, hvor cases er undervisningsmoduler ($n=491$). Dette skyldes, at de enkelte undervisere kan undervise på flere moduler på læreruddannelsen. Analyser på respondentniveau er anvendt til at undersøge omfanget af udeundervisning på tværs af professionshøjskoler samt til analyser af efteruddannelse og netværk. Ved analyser på modulniveau er hver case fx et specialiseringsmodul eller et fagmodul, som respondenterne har undervist på.

Responstrate fra KP var $\sim 20,0\%$ ($N\sim 250$, $n=50$) og fra de resterende fem professionshøjskoler på $46,3\%$ ($n=261$).

KP afveg ikke med hensyn til fordeling mellem ja/nej til udeundervisning i forhold til andre professionshøjskoler. For at kompensere for den lave svarprocent blev svar fra KP-populationen vægtet. Vægten blev beregnet ud fra den samlede responstrate for både ja- og nej-svar fra de andre professionshøjskoler ($46,3\%$). Således blev svar fra respondenter fra KP vægtet med $2,30$ og ikke-respondenter med $0,67$. Stikprøvestørrelsen bliver således forøget fra $n=311$ til $n=376$ (se venligst Hansen et al. 2023, rapporten, for uddybning). Vægtet er det samlede set $38,3\%$ læreruddannere i Danmark, der svarer ja til, at de inddrager udeundervisning på læreruddannelserne.

Resultaterne er repræsenteret både som de enkelte af læreruddannelsens fag og i kategorier af fag, der er lagt sammen. For kategorisering af fagområder se venligst Appendiks 1.

Repræsentativitet og bias

Undersøgelsens repræsentativitet er undersøgt, ved at Danske Professionshøjskoler har leveret tal for antallet af studerende, der starter på de enkelte moduler i 2022. Disse tal har vi sammenlignet med respondenternes fordeling på fag. Det er ikke muligt at tage højde for, at holdstørrelserne kan være forskellige. Sammenlignes de to datakilder visuelt, ser de overordnet set sammenlignelige ud, men viser også, at undersøgelsen er præget af en forventelig bias, med en overrepræsentation af matematik og naturfag og underrepræsenteret på kultur- og samfundsfag (Hansen et al., 2023, rapporten). Det vi sige, at der er flere af de undervisere, som har svaret, der mar-

kerer, at de underviser i matematik, end forventet ud fra antallet af optagne studerende, og særligt optaget på fagene historie og samfundsfag er langt større end det antal moduler, som underviserne, der har responderet på denne undersøgelse, har registreret, at de underviser på. En statistisk analyse af forskellen i fordelingen af fag mellem de to datakilder viser, at der er forskel. Undersøgelsens stikprøve vurderes derfor ikke at være repræsentativ på fagområder, hvilket betyder, at vi forventer en positiv responsbias.

Tidligere undersøgelser af udeskole på grundskoler viser en umiddelbar større interesse for brug af udeskole i matematik og naturfagene sammenlignet med kulturfagene (Ejbye-Ernst & Bentsen, 2016). En sådan forskel kan forklare den observerede over- og underrepræsentativitet i stikprøven. Således forventer vi, at det i særlig grad har være undervisere med interesse for udeskole, der har svaret – særligt i matematik og naturfagene. Interesse-bias er almindeligt forekommende i surveyundersøgelser (Berg, 2005). En analyse af robustheden af data, ift. hvorvidt de, der har svaret med det samme, afviger på spørgsmålet om brug af UULM fra de, der først har svaret ved en reminder, der blev sendt to uger senere, understøtter denne forventede interesse-bias. I analysen er der derfor taget højde for denne bias, således at der konkluderes på en mindste grad for udbredelse og ikke på absolut udbredelse. Se venligst Hansen et al. (2023), rapport, med uddybning af analyser af repræsentativitet og robusthed.

Lærerstuderinges evalueringer

For at supplere underviserperspektivet blev studerende på udeskolemodulers teori/praksiskonstruktioner undersøgt. Evalueringerne fra to udbudssteder fra 2019 og fremefter blev 'convenient samplet' (de var tilgængelige i en form, hvor de kunne anonymiseres og analyseres på tværs). Evalueringerne bestod både af afkrydsningsspørgsmål (fx 'I hvilken grad lever modulet op til dine forventninger?' og 'Får du redskaber til planlægning og evaluering af undervisning på modulet?') og af fritekstspørgsmål (fx 'Hvad finder du godt ved modulet, som bør fortsætte?' (skriv nogle linjer)). Evalueringernes fritekst blev analyseret tematisk (Braun et al., 2016) for at undersøge, om de studerende udtrykker, at modulet understøtter teori/praksiskonstruktionerne som enten opposition, simulation eller refleksion (Böwadt & Vaaben, 2021). Det vil sige, at hvert svar blev kodet i fire kategorier: om det udtrykte en opposition mellem teori og praksis, om den studerende opfatter, undervisningen indeholder simulation (fx svar på 'Får du redskaber til planlægning og evaluering af undervisning på modulet?'), eller om den åbner for

muligheder for refleksion, hvor den studerende opfatter, at undervisningens teori kan anvendes til at reflektere og tænke over (egen) praksis i grundskolen med. Den fjerde kategori var svar, der ikke havde noget med undersøgelsens formål at gøre. Kodningen af relevante dele af evalueringerne blev foretaget individuelt af to af forfatterne, og efterfølgende blev resultaterne diskuteret til enighed. Udvalgte passager, der illustrerer datamaterialet, er anvendt i resultatafsnittet.

Resultater

Den samlede undersøgte population var alle undervisere på læreruddannelserne på professionshøjskolerne i Danmark ~814 (N). Med 311 (n) respondenter var responsraten på tværs af de seks professionshøjskoler på 38,2%.

Udbredelse af undervisning udenfor læreruddannelsens mure på underviserniveau

Af den samlede population svarede 38,3% ja til, at de inddrog aktiviteter udenfor læreruddannelsens mure i deres undervisning af lærerstuderende i undervisningsåret 2021/22. I alt svarede 7,9% nej (se figur 1). Respondenterne underviste i 1-5 fag – dog typisk i ét fag (gennemsnit $1,6 \pm 0,7$ fag), og der foreligger data for 491 moduler på læreruddannelserne i 2021/22. For uddybning og yderligere resultater fra surveyen, se venligst rapporten Hansen et al., (2023).

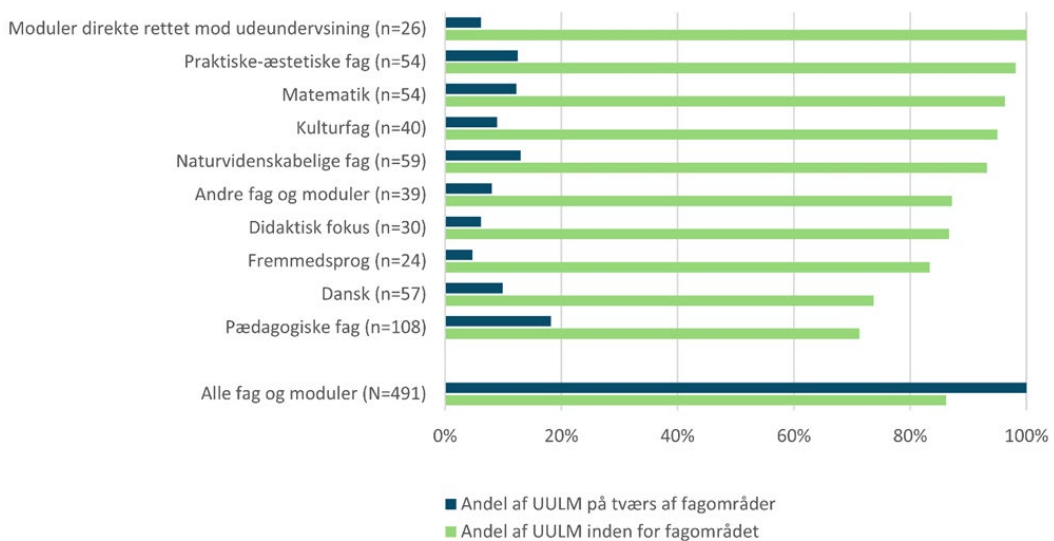
Figur 1. Andelen af læreruddannere, der inddrog undervisning udenfor læreruddannelsens mure i undervisningsåret 2021/22 (N~814)

Udbredelse af undervisning udenfor læreruddannelsens mure i fag og moduler

Respondenterne blev bedt om at besvare, i hvilket omfang de beskæftigede sig med UULM på de enkelte moduler i undervisningsåret 2021/22. Da flere respondenter underviser i flere fag, optræder der flere moduler ($n=491$) end uddannere ($n=307$, idet ikke alle uddannere ($n=311$) har opgivet data på, hvilke fag de underviser i) i figurerne 2, 3 og 4. Figur 2 viser, at der foregår UULM i alle læreruddannelsens fag, og mest i læreruddannelsens store fag som dansk, matematik og de pædagogiske fag. Besvarelserne viser, at det er i faget 'Lærerens grundfaglighed', at der er flest moduler, hvor der undervises med eller i UULM, selvom det kun er i 75% af modulerne, der foregår UULM. Men, som næste afsnit viser, er der forskel på hvor ofte det sker (figur 3).

Figur 2. Fordeling af svar på modulniveau.

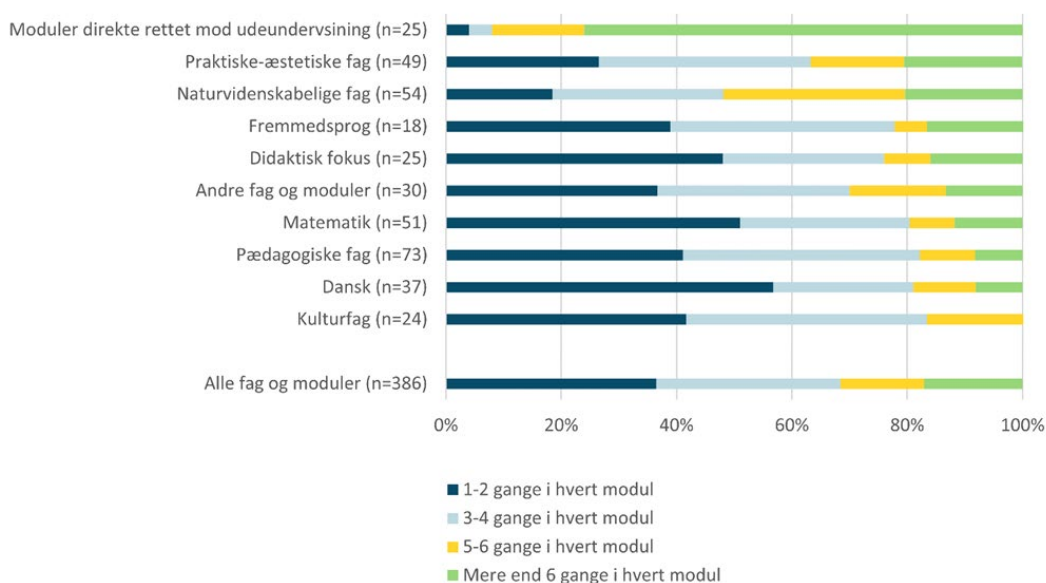

Figur 2 viser, hvilke og hvor mange moduler de læreruddannere, der har svaret på undersøgelsen, underviser på. Der er således svaret for $n=491$ moduler på læreruddannelsen. De mørkeblå søjler viser, hvor mange procent af 'ja, vi underviser med UULM' fagene udgør. De lysegrønne søjler viser, hvor mange procent af besvarelserne i det fag, der er et 'ja, vi underviser med UULM'. Selvom der fx kun er 71,3% af de pædagogiske fag, hvor der undervises i UULM i, så udgør det en stor mængde, da det er en stor faggruppe, idet alle studerende læser fagene.

Hvor ofte inddrages undervisning uden for læreruddannelsens mure?

Figur 3 viser, at det i høj grad er i moduler direkte rettet mod udeundervisning, der oftest forekommer UULM (mere end seks gange hvert modul). Her er der tale om specialiserings- og valgmoduler. Af alle de moduler, hvor der undervises udenfor læreruddannelsens mure, bliver modulerne direkte rettet mod udeundervisning, efterfulgt af de praktisk-æstetiske fag og naturvidenskabelige fag i hyppighed. Selvom der er en stor andel af de pædagogiske fag, der inddrager undervisning udenfor læreruddannelsens mure i undervisningen, sker det ikke så ofte som i de naturvidenskabelige og praktisk-æstetiske fag.

Figur 3. Hyppigheden af undervisning udenfor læreruddannelsernes mure på de enkelte fagområder i undervisningsåret 2021/22.

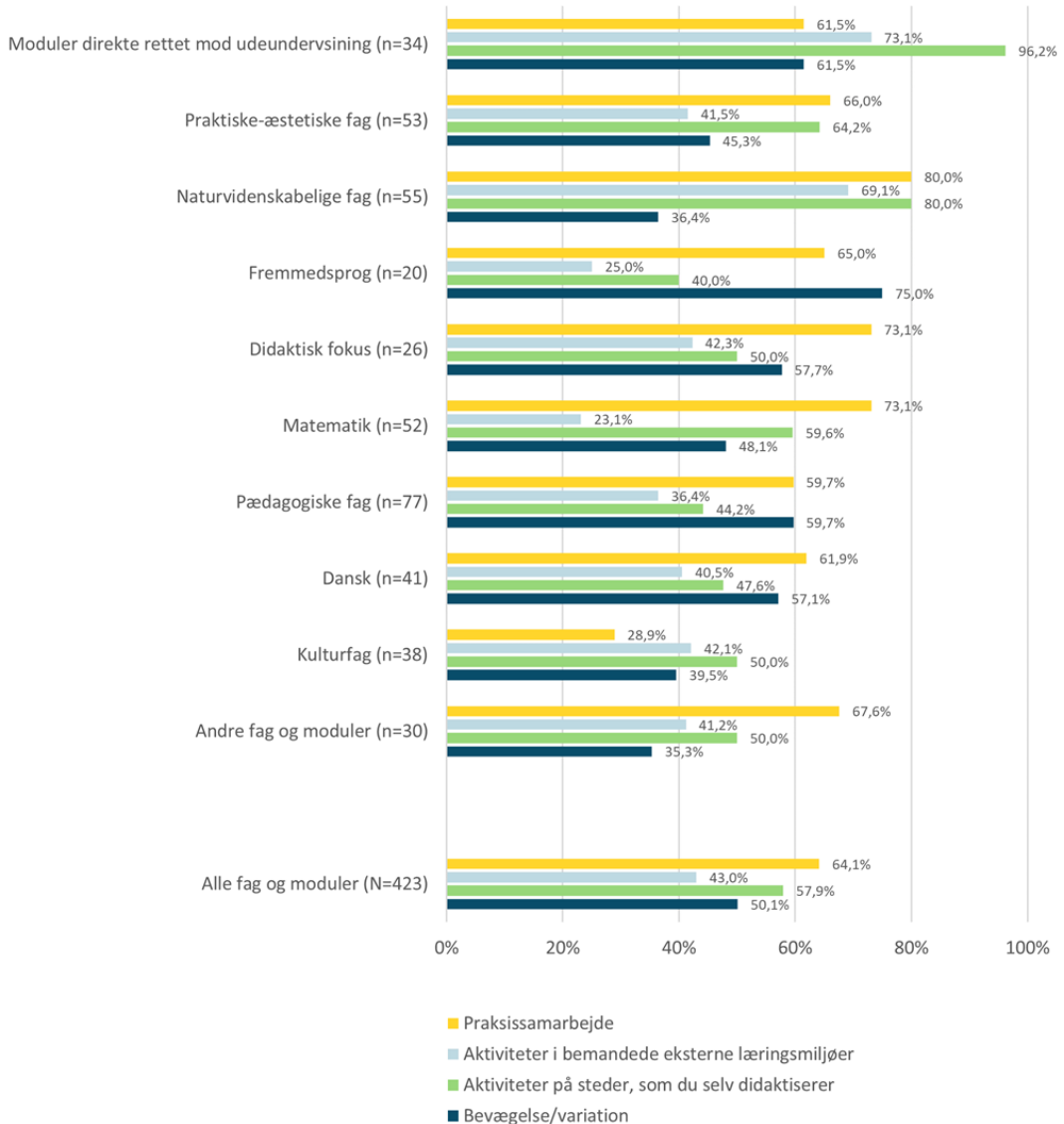

Undervisningens form

I UULM kan der tilrettelægges en lang række af forskellige typer af aktiviteter, og derfor blev der i undersøgelsen spurgt ind til, hvilket indhold udeundervisningen på læreruddannelsens havde, dvs. om undervisningen omfattede praksissamarbejde, aktiviteter i bemandede eksterne læringsmiljøer, i miljøer, underviseren selv didaktiserer, eller om der var tale om bevægelse i undervisningen. Kategorierne er delvist udbygget fra Bærenholdt & Hald (2021) og delvist på baggrund af Undervisningsministeriets anbefalinger om øget bevægelse i undervisningen.

Resultaterne (figur 4) viser, at alle fire tilgange til undervisning tages i brug nogenlunde lige meget i alle fagområder, men at det mest anvendte

Figur 4. Undervisningen udenfor læreruddannelsens mure i undervisningsåret 2021/22, indhold og form fordelt på moduler, n=423.

er praksissamarbejde, efterfulgt af 'aktiviteter på steder, du selv didaktiserer,' hvilket vil sige, at underviseren vælger sted og indhold, uden at der er tilrettelagt aktiviteter på forhånd på det valgte sted af fx museumsundervisere. Der arbejdes altså udenfor læreruddannelsens mure i mange fag, men tallene viser, at en stor del er samarbejder med praksis og bevægelse i undervisningen. I sprogfagene er langt størstedelen af UULM praksissamarbejde og bevægelse. Det gælder også for faggruppen 'didaktisk fokus' og de pædagogiske fag. I moduler rettet mod udeundervisning, naturfag og praktisk-æstetiske fag er det, at underviseren selv didaktiserer stedet, det

mest fremtrædende. Netop i moduler rettet mod udeundervisning arbejder de studerende generisk med at udnytte uderummets potentiale i mange fag ved selv at didaktisere stedet – også i dansk og matematik, historie osv.

Der, hvor lærerens professionalitet i særlig grad kommer i spil, er i den udeundervisning, hvor der arbejdes med fagenes indhold. Når der undervises udenfor i grundskolen, er der grundlag for et samspil mellem den undervisning, der foregår inde, og den undervisning, der foregår ude, og hvor viden anvendes i praksis. Det er beskrevet, hvordan læreren tvinges til at være lærer 'på en anden måde' (Bjerg Jørgensen, 1999), når stedets potentiale som undervisningsrum udnyttes. Særligt i de moduler, der direkte retter sig mod udeundervisning, arbejdes der i høj grad med selv at didaktisere rummet. Som eksempel nævner respondenterne, at der rammesættes særlige tekster ved havet, blandt bygninger eller i naturen, eller at der anvendes materialer, fx ler gravet ud af skrænten, til at fremstille bondestenalderens opbevaringskrukker. I lidt under halvdelen af alle moduler (43%) anvendes 'aktiviteter i bemandede eksterne læringsmiljøer,' mest udtalt i 'moduler direkte rettet mod udeundervisning' og i 'naturvidenskabelige fag'.

Læreruddannernes udeskolekvalifikationer

Af respondenterne, der underviste udenfor læreruddannelsens mure i 2021/22, svarer 19,0%, at de tidligere har gennemført en efteruddannelse eller et kursus, der kvalificerer til at undervise udenfor læreruddannelsens mure, fx diplom i udepædagogik, naturvejlederuddannelse, museumsformidling eller lignende. Hvad angår netværk, så deltager 15,5 % regelmæssigt i netværksmøder om udeskole, åben skole eller lignende, fx ét eller flere møder om året i foreningen UdeskoleNet. I undersøgelsen er der forventeligt en overrepræsentation af undervisere, der underviser udenfor, hvorfor udbredelsen af deltagelse i uddannelse, kurser og netværksmøder i den samlede populationen sandsynligvis er mindre.

Ovennævnte undersøgelse og analyse viser, at der i undervisningsåret 2021/22 forekommer UULM i mange af læreruddannelsens fag og moduler. Særligt i specialiseringsmoduler rettet mod udeundervisning, men også i de naturvidenskabelige og praktisk-æstetiske fag. Lærerstuderende har således mulighed for at møde UULM i løbet af deres studietid. Undersøgelsen viser dog, at det særligt er i specialiseringsmodulerne, at der arbejdes med de studerendes kompetencer til selv at didaktisere uderummet.

Lærerstuderendes perspektiv

I evalueringerne af valgmodulet/specialiseringsmodulet Udeskole for fire hold på to forskellige professionshøjskoler er der tegn på, at de studerende ser en nær sammenhæng mellem modulets teori og grundskolens praksis. Dette kan fx ses på svarene til spørgsmålet: 'Får du redskaber til planlægning og evaluering af undervisning på modulet?' hvor det er 83-86% af de studerende på PHA, der svarer 'ja'. Der er ikke blevet stillet de samme spørgsmål til de studerende på VIA i Nørre Nissum, men 30% skriver i de frie tekstsvare, at undervisningen er overførbart til grundskolen. Analysen af de frie tekstsvare viser, at det gælder både simulation og refleksion.

Tabel 1. Analyse af de studerendes evalueringer af undervisningsmoduler rettet mod udeundervisning.

Kilde / udtalelse	Antal besvarelser	Opposition	Simulation	Refleksion
PHA 2019	6	Ingen	83 % siger, de får redskaber til planlægning og gennemførelse	66 % siger, de får redskaber til refleksion
PHA 2019	7	Ingen	86 % siger, de får redskaber til planlægning og gennemførelse	71 % (5 ud af 7)
VIA, Nørre Nissum 2021	19	Ingen	6 ud af 27 frie svar peger på, at undervisningen er direkte overførbart til folkeskolen (22 %)	4 ud af 23 frie svar pointerer, teori og praksis hænger sammen (17 %)
VIA, Nørre Nissum 2020	9	Ingen	Gode eksempler, der kan anvendes i folkeskolen (5 ud af 9) (66 %)	4 ud af 9 peger på sammenhæng mellem teori og praksis, og teori som værktøj (44 %)

Analysen af de studerendes evalueringer viser, at de sætter pris på den direkte kobling, der er mellem modulets indhold og skolens praksis, og peger på modulernes betydning som simulation. På evalueringsspørgsmålet: 'Hvad finder du godt ved modulet, som bør fortsætte?' svarer en studerende fx: "At vi arbejder og afprøver i PRAKSIS og får KONKRETE redskaber og inspiration, som er direkte overførbart til folkeskolen."

De studerende peger også på, at udeskole kan integreres i fagfagene på læreruddannelsen og ikke nødvendigvis skal være et modul for sig. "Jeg synes, ALLE lærerstuderende burde have et kursus i udeskole – enten integreret i linjefagene eller som specialisering. Jeg har i høj grad fået øjnene op for denne undervisningsform."

Til spørgsmålet: 'Jeg har fået størst udbytte ud af,' svarer en studerende: "Viden om, hvordan jeg kan bruge uderummet som en del af læringsrummet, også i de fag, jeg har og ikke kunne se nogen sammenhæng imellem."

De studerende udtrykker, at der er sammenhæng mellem teori og praksis på modulerne, i deres svar på spørgsmålet: 'Har du forslag til forbedringer?' selvom en enkelt efterspørger mere teori. "Nej, virkelig et godt fag, hvor teori og praksis hænger godt sammen." "Mere teori i forhold til skrivearbejdet – *følte mig lidt på bar bund.*"

De forbedringer, der peges på, er mest af strukturel karakter, som fx 'længere tid på modulet' og 'mere mødepligt'. Evalueringerne viser desuden, at de studerende også oplever undervisningens form som motiverende: "Fed undervisning, og dejligt med noget andet end tavleundervisning."

Samlet set viser analyserne af de studerendes svar, at de, der responderer, udtrykker udeskolemodulernes betydning som simulation og refleksion, og at modulerne tilsyneladende "opløser" oplevelsen af opposition mellem teori og praksis i læreruddannelsen.

Diskussion

Udeskole er blevet integreret og fastholdt i den danske grundskole (Barfod et al., 2021). Dermed vil der i fremtiden blive brug for lærere, der kan varetage undervisningen uden for skolens mure. Vores undersøgelse viser, at mindst 38,3 % af alle undervisere på læreruddannelserne enten direkte inddrager UULM eller præsenterer de studerende for muligheden for udeundervisning. Det vil sige, at omtrent to af fem undervisere inddrog aktiviteter uden for læreruddannelsens mure i undervisningsåret 2021/22. Dermed ser det ud til, at antallet af nyuddannede lærere, der har erfaringer med denne undervisningsform, når de forlader læreruddannelsen, med stor sandsynlighed er øget, set over de sidste årtier (Bentsen, 2009). I forhold til implementeringen af LU 23 kan det få betydning, at valgmoduler/specialiseringsmoduler om udeundervisning udgår. Vores undersøgelse viser netop, at det er i specialiseringsmoduler om udeundervisning, de studerende ser ud til at have mulighed for at opnå de største erfaringer med udeundervisning og udeskole. Hermed bliver muligheden fremadrettet for de studerende til at få erfaringer med selv at være i stand til at didaktisere aktiviteter på steder uden for skolens bygninger og for selv at vælge, at dygtiggøre sig i udeundervisning og udeskole, på tværs af fag, forventeligt forringet. Omvendt må det fremadrettet forventes, at de studerendes erfaringer i form af 'praksissamarbejde' i

alle fag vil stige – som ifølge denne undersøgelse er den undervisningsform, der anvendes generelt, når der arbejdes med UULM. Det kan fx være samarbejde om 'traditionel' undervisning og innovative indsatser udenfor skolen som fx klimatopmødet for børn. Med implementeringen af LU 23 bliver den særlige didaktiske teori angående udeundervisning og udeskole 'hjemløs' på læreruddannelserne. Selvom der er en mulighed for, at aktiviteter om udeundervisning bliver behandlet i de enkelte fag som praktiske øvelser, er der en risiko for, at selve det didaktiske grundlag, modellerne og forskningen i udeundervisning og udeskole forsvinder ud af uddannelsen. De studerende kan få viden om ('being aware of'), at udeskole eksisterer, men bliver hverken praktisk erfarne ('engaged') eller opnår viden nok til kritisk at kunne udvikle udeskole ('critical') (Bayley & Phipps, 2019). Undersøgelsen af de fem eksperimenterende initiativer på læreruddannelserne (Brahe-Orlandi & Lund Nielsen, 2021) viste netop, at begrebsliggørelsen af tiltag på læreruddannelsen, fx 'udeskole', skaber rammer for og legitimerer, at de studerende lærer at 'tænke ud af boksen.'

De lærerstuderendes møde med undervisning udenfor læreruddannelsens mure

De lærerstuderende møder oftest UULM i de pædagogiske fag, hvilket er fag, som alle studerende har. Af de læreruddannere, der i undersøgelsen har angivet, at de underviser i pædagogiske fag, svarer omkring 70%, at de underviser med eller om UULM.

I matematik- og naturfagsmodulerne er der mange studerende, der møder UULM. I undervisningsåret 2021/22, hvor denne undersøgelse er gennemført, startede 21% af alle lærerstuderende med dansk som undervisningsfag, 12% med øvrige sprogfag, 11% med matematik, og 9% med naturfagene¹. Det er 113 moduler i matematik- og naturfag (20% af studerende i 2022 startede med et naturfagsmodul), hvor der ifølge vores undersøgelse er arbejdet med UULM, og 54 moduler i sprogfagene (33% af studerende startede i 2022 med et sprogfagsmodul, dansk inklusiv). Derfor er UULM og de erfaringer, som de studerende kan opnå med udeundervisning og udeskole, også stærkt repræsenteret i de praktisk-musiske fag og matematik- og naturfag (undtagen fysik/kemi, data angivet i supplerende rapport (Hansen et al., 2023)), da det forekommer på mange moduler, selvom der er forholdsvist få studerende, der starter på hvert enkelt modul.

Læreruddanneres udeundervisningskvalifikationer

Undersøgelsen viser, at læreruddannerne i høj grad er 'autodidakte', hvad angår kvalifikationer med UULM, og uformelt har tilegnet sig den viden og færdigheder, der kræves for at integrere udeundervisning og udeskole på læreruddannelserne. På den måde kan udeundervisningen ses som en 'vild blomst' eller en ikke-formaliseret arbejdsform på læreruddannelserne. Hvad angår grundskolelæreres efteruddannelse eksisterer der 'certificeringsordninger' (DGI's udeskole-certificering), kurser på Center for Undervisningsmidler (CFU) og øvrige efteruddannelseskurser. Der eksisterer også forskningscentre og -miljøer og kvalificeret forskning i udeskole på professionshøjskolerne på ph.d.-niveau, men netop læreruddannelseslaget ser forholdsvis 'tomt' ud, hvad angår formelle kvalifikationer.

Når underviseren selv bringer faget med ud, kan det udfordre fagets sædvanlige metoder og indhold, herunder valg af sted, hvor undervisningen foregår. Det at besøge et 'færdigt' forløb på et museum eller science center kan have faglige og læringsmæssige kvaliteter og kræver, at læreren forbereder og efterbearbejder forløbet, men det kræver ikke, at læreren 'opfinder' forløbet (Hyllested, 2007). Det kan være en af årsagerne til, at de studerende opfatter specialiseringsmoduler om udeskole med en høj grad af simulation, som vores undersøgelse viser, idet at der arbejdes med aktiviteter, der direkte kan anvendes i grundskolernes praksis. I de specialiseringsmoduler, der særligt retter sig mod udeundervisning og udeskole, arbejder underviserne i høj grad med selv at didaktisere aktiviteter på steder udenfor læreruddannelsen mure, og de studerende får direkte erfaringer med selv at bringe fagene i spil i de miljøer, der ligger udenfor murerne. Det kan betyde, at de studerende, der deltager, får koblet udeundervisningens teoretiske grundlag sammen med praksis og udvikler selve 'håndværket' ved udeundervisning og udeskole, hvormed de opnår generiske færdigheder i selv at tage flere fag med ud. Det kan være færdigheder i praktiske elementer som fx klasseledelse i uderummet, igangsætning og gennemførelse af gruppearbejde, kontakter til besøgssteder eller mere teoretisk ræsonnering, så som formidling og argumentation over for forældre.

Undersøgelsens styrker og svagheder

Kortlægning af udeundervisning og udeskole har hidtil være forbeholdt læreres arbejde i grundskolen, ikke deres uddannelse. Det retter vores undersøgelse op på ved at kortlægge brugen af UULM for at opnå en bedre

forståelse for feltets udbredelse på læreruddannelserne. Undersøgelsen er imidlertid begrænset ved dens forudsætning, design og analytiske behandling af respondenternes svar.

Forudsætningen for undersøgelsen er, at det at flytte undervisningens sted og sikre synergi mellem undervisning ude og inde har betydning for de studerendes læringsmuligheder. Denne forudsætning har mødt kritik fra kollegaer på læreruddannelserne. Ikke alle undervisere anerkender uderummets særlige potentialer i undervisningen, som forfatterne af artiklen her forudsætter, og som vi forventer, at flere af respondenterne deler, jævnfør undersøgelsens forventede bias. At svare på undersøgelsen vil sandsynligvis opfattes mest relevant af de, der også arbejder med UULM. En respondent udtrykker fx: "Det giver ingen mening for undertegnede at besvare jeres survey. Det har ikke noget med didaktik og pædagogik at gøre. ... der findes ikke belæg for, at denne undervisning (udenfor) skulle være mere kvalificeret end undervisningen i et lokale. I princippet kan vi lære alle steder." Vi forventer derfor en besvarelsesbias, hvor læreruddannere, der er positive overfor udeskole, har besvaret undersøgelsen, da nogle kritikere – jævnfør ovennævnte kommentar – ikke har villet svare.

Et andet opmærksomhedspunkt for begrænsninger i undersøgelsen er formuleringerne af spørgsmålene i surveyen. For at få en høj svarprocent og for ikke at forstyrre kollegaer unødigt besluttede vi at lave et meget kortfattet spørgeskema, med få spørgsmål og med få indsamlede baggrundsoplysninger. En efterfølgende opfølgende dataindsamling gennem dokumentanalyser, observationer og interview ville have været med til at give et meget mere nuanceret og dækkende billede af UULM, men ville også være tidsforbrugende for respondenterne og derfor måske give lavere svarfrekvens. Idet specialiseringsmodulerne er lokalt forankrede, kan de være forskelligt prioriteret og med flere faglige facetter, fx udeskole og friluftsliv. Alene det, at vi spørger til 'undervisning udenfor læreruddannelsens mure', vil inkludere både åben skole, praksistilknytning ud over praktikken (fx Teaching Lab i VIA, der kan foregå indendørs på grundskolerne) samt udeundervisning og udeskole. Undersøgelsens kortfattetethed tillod således ikke at indfange den variation af brug af UULM, der forventeligt vil foregå. Selv om vi i surveyen spørger til, både hvorvidt underviserne anvender UULM i praksis, og/eller om de sammen med de studerende reflekterer over udeundervisning, besvarer survey ikke, hvordan udeskoledidaktikken kommer i spil, med kropslige, sanselige og stedsbaserede tilgange til undervisningen på læreruddannelsen.

Analysen af de studerendes perspektiv bygger på de data, som det var muligt at få adgang til (en så kaldt 'convenient sampling') og ikke på en systematisk gennemgang. Desuden har de studerende i evalueringerne ikke haft særskilt fokus på deres opfattelse af teori/praksis-forholdet, som vi efterfølgende har ledt efter.

Undersøgelsen er yderligere begrænset ved den kategorisering, vi har benyttet i analysen af fag og moduler. Vi, forfattergruppen bag undersøgelsen, repræsenterer tre af de seks professionshøjskoler og har et solidt indblik i opbygningen af læreruddannelsen. Alligevel er der moduler, fag og valgfag, vi har måtte kategorisere enten gennem samtaler med udbyderne af fag og moduler eller ud fra vores bedste overbevisning baseret på konsensusdiskussioner i forfattergruppen.

Undersøgelsen lægger samlet set op til en fremtidig opfølgende undersøgelse for at kunne vurdere, hvilken betydning overgangen fra LU13 til LU23 får for UULM. Denne undersøgelse bør involvere en mere dybdegående indsamling af data angående, hvordan der i praksis arbejdes med UULM.

Konklusioner og anbefalinger

Udeskole er udbredt i grundskolen, hvor det anvendes på omtrent hver femte skole. Det er en arbejdsmåde, der kan styrke elevers motivation for skolearbejde, bevægelse i løbet af skoledagen, sociale trivsel, og hvor de samtidig lærer det samme eller mere målt med almindelige tests (Mygind, 2020). Derfor er der brug for lærere, der oplever, at de er klædt på til denne givende undervisningsform, der imidlertid også kan være krævende at planlægge og gennemføre. Denne undersøgelse viser, at to ud af fem læreruddannere underviser i eller med UULM, med størst udbredelse i specialiserings- og valgmoduler, der direkte er knyttet til udeundervisning og udeskole, og i matematik- og naturfag. De studerende oplever i modulerne rettet mod udeundervisning, at uddannelsens teori og praksis kan anvendes både til at simulere grundskolens hverdag og til at skabe et refleksionsrum. I lyset af, at specialiseringsmodulerne ikke findes i LU23, har vi på baggrund af undersøgelsen følgende anbefalinger til den fremtidige forvaltning af læreruddannelserne:

Anbefalinger

- At de studerende på læreruddannelserne får mulighed for at arbejde med og diskutere ude-undervisningens og udeskoles teori og praksis, fordi det er en udbredt og gavnlig praksis i grundskolen.
- At den tværfaglige forskning i feltet forbliver en del af læreruddannelsens indhold, og at yderligere forskning og udvikling understøttes, fordi det understøtter læreruddannelsens forskningsbaseret og kobler empirisk viden til mavefornemmelser.
- At det på de enkelte professionshøjskoler besluttes, hvor udeundervisningens og udeskoles teori placeres. Dette kunne være i de pædagogiske fag, fordi alle studerende får mulighed for at skabe sig et grundigt teoretisk fundament for praksis i fagene.
- At de enkelte fag i deres studieordning skaber rammer for, at udeundervisning kan integreres i den faglige undervisning, fordi fagene kan bidrage med eksempler på undervisningens indhold ude.
- At underviserne på professionshøjskolerne får mulighed for at tilegne sig viden og erfaringer med udeundervisning, fx igennem deltagelse i efteruddannelse, netværk eller på kurser, da vores undersøgelse viser, at det kun foregår i begrænset omfang.

Tak til

Alle de kollegaer, der har svaret på undersøgelsen, Danske Professionshøjskolars sekretariat og kollegaer i 'UdeskoleNet' og 'Netværk for læreruddannere, der arbejder med udeskole' for diskussioner, opbakning og hjælp til kategoriseringerne.

Supplerende materiale og grundtal findes her: UC Viden hjemmeside / projekt / <https://www.ucviden.dk/da/projects/unders%C3%B8gelse-af-undervisning-uden-for-l%C3%A6reruddannelsens-mure>

Referencer

- Andersen, P. Ø. (2020). Forestillinger om anvendelse inden for professionsfeltet – og om mulige metodologiske konsekvenser. *Tidsskrift for Professionsstudier*, 30, 62-72.
- Barfod, K., Bølling, M., Mygind, L., Elsborg, P., Ejbye-Ernst, N., & Bentsen, P. (2021). Reaping fruits of labour: Revisiting Education Outside the Classroom provision in Denmark upon policy and research interventions. *Urban Forestry & Urban Greening*, 60, 127044.
- Bayley, J., & Phipps, D. (2019). Extending the concept of research impact literacy: levels of literacy, institutional role and ethical considerations. *Emerald Open Research*, 1(3). <https://doi.org/10.35241/emeraldopenres.13140.2>

- Bentsen, P., Mygind, E., & Randrup, T. B. (2009). Towards an understanding of udeskole: Education outside the classroom in a Danish context. *Education 3–13, International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education*, 37(1), 29–44.
- Berg, N., (2005). Non-Response Bias. I Kempf-Leonard, K. (red.), *Encyclopedia of Social Measurement*, Vol. 2. (s. 865-873). Academic Press. <https://ssrn.com/abstract=1691967>.
- Brahe-Orlandi, R., & Lund Nielsen, B. (2021). Læreruddanneres engagement i eksperimenterende didaktiske initiativer – analyseret i professionsdidaktisk perspektiv. *Studier i læreruddannelse og -profession*, 6(1).
- Bjerg Jørgensen, P. (1999). At stikke hovedet ind i naturen – et empirisk studie af udeskole som pædagogisk arbejdsform. Hovedfagsopgave fra Høgskolen i Bø.
- Braun, V., Clarke, V., & Weate, P. (2016). Using thematic analysis in sport and exercise research. I *Routledge handbook of qualitative research in sport and exercise* (s. 213-227). Routledge.
- Böwadt, P. R., & Vaaben, N. (2021). Hvad skal vi med læreruddannelsen? Om teori- og praksisudfordringer i overgangen mellem læreruddannelse og profession. *Studier i læreruddannelse og -profession*, 6(1).
- Bærenholdt, J., & Hald, M. (red.) (2020). *Udeskole i teori og praksis*. Dafolo.
- Danmarks Evalueringsinstitut EVA (2011). *Læreruddannelsens faglige kvalitet*. www.eva.dk ISBN (www) 978-87-7958-630-7
- Ejbye-Ernst, N., & Bentsen, P. (2016). *Undersøgelse af udbredelsen af udeskole i 2014*. <https://web.archive.org/web/20171222051655/https://www.emu.dk/sites/default/files/Unders%C3%B8gelse%20af%20udbredelsen%20af%20udeskole.pdf>
- Ejbye-Ernst, N., & Bentsen, P. (2018). *Udvikling af Udeskole – et treårigt udviklings- og demonstrationsprojekt. Resultater, konklusioner og anbefalinger*. Rapport publiceret på EMU Danmarks Læringsportal, www.emu.dk, som en del af projekt Udvikling af Udeskole.
- Hansen, D., Hald-Mortensen, M., Bølling, M., & Barfod, K. S. (2023). Rapport over *Undersøgelse af udbredelse af undervisning uden for læreruddannelsens mure*, UC Viden, <https://www.ucviden.dk/da/projects/unders%C3%B8gelse-af-undervisning-uden-for-l%C3%A6reruddannelsens-mure>
- Hansen, L., & Barfod, K. (2013). Udeskole på lærer- og pædagoguddannelserne. <https://www.yumpu.com/da/document/read/17653152/udeskole-pa-laerer-og-paedagoguddannelserne-pdf>
- Hyllested, T. (2007). Når skolen tages ud af skolen. *MONA, Matematik- Og Naturfagsdidaktik* (4), 25–34.
- Jordet, A. N. (2010). *Klasserommet utenfor*. Cappelen Akademiske.
- Mygind, E. (red.) (2020). *Udeskole: TEACHOUT-projektets resultater*. Frydenlund.
- Uddannelses- og Forskningsministeriet (2023). *Politisk aftale om ny læreruddannelse*. <https://ufm.dk/uddannelse/videregaende-uddannelse/overblik-over-det-videregaende-uddannelsessystem/professionsbacheloruddannelser/laereruddannelsen/Reform-af-laereruddannelsen>

Noter

- 1 Opgørelserne over antal påbegyndte lærerstuderende er særskilt udtrykt af Danske Professionshøjskoler til denne undersøgelse.

Karen Barfod
ph.d. docent
VIA University College
ksba@via.dk

*Mads Bølling
adjunkt
VIA University College
mads.boelling@regionh.dk*

*Marianne Hald
lektor
Professionshøjskolen UCN
MRH@ucn.dk*

*Dorrit Hansen
lektor
Professionshøjskolen Absalon
doha@pha.dk*

Appendix 1. Kategorisering af fag og fagområder i de anvendte kategorier.

Praktisk-æstetiske fag	1=Billedkunst
Naturvidenskab og matematik	2=Biologi
Sprogfag	3=Dansk 1.-6. klassetrin
Sprogfag	4=Dansk 4.-1. klassetrin
Sprogfag	5=Engelsk
Sprogfag	6=Fransk
Naturvidenskab og matematik	7=Fysik/kemi
Naturvidenskab og matematik	8=Geografi
Kulturfag	9=Historie
Praktisk-æstetiske fag	10=Håndværk og design
Praktisk-æstetiske fag	11=Idræt
Kulturfag	12=Kristendomskundskab
Pædagogiske fag	13=Lærerens grundfaglighed - KLM
Pædagogiske fag	14=Lærerens grundfaglighed - pædagogik og lærerfaglighed
Praktisk-æstetiske fag	15=Madkundskab
Naturvidenskab og matematik	16=Matematik 1.-6. klassetrin
Naturvidenskab og matematik	17=Matematik 4.-1. klassetrin
Praktisk-æstetiske fag	18=Musik
Naturvidenskab og matematik	19=Natur/teknologi
Kulturfag	20=Samfundsfag
Sprogfag	21=Tysk
Moduler direkte rettet mod udeundervisning	22=Moduler direkte rettet mod udeundervisning
Naturvidenskab og matematik	23=Matematik og naturfagsmoduler
Didaktisk fokus	24=Didaktisk fokus
Praktisk-æstetiske fag	25=Bevægelse i skolen moduler
Andet	26=Fag-faglige moduler
Andet	27=Internationalisering
Andet	28=Andet

Kære læreruddanner.

Vi er ved at undersøge den undervisning, der foregår udenfor læreruddannelsens mure. Derfor håber vi, at du vil bruge et par minutter på at besvare nogle spørgsmål om, hvorvidt du *inden for undervisningsåret 2021/22 har inddraget aktiviteter udenfor læreruddannelsens mure i din undervisning.*

Klik her for at svare: [\[link til survey\]](#)

Hvorfor undersøger vi den undervisning, der foregår udenfor læreruddannelsens mure?

De studerende har de sidste år vist stor interesse for uderummets muligheder. På læreruddannelserne har inddragelsen af sanselige og kropslige erfaringer med faglige temaer også fyldt mere i vores daglige undervisning. Det gælder både på selvstændige udeskole-moduler og konkret i undervisningsfag og pædagogik.

Vi forudser at udviklingen i brug af aktiviteter udenfor læreruddannelsens mure kan ændre sig, hvis fx udeskole-moduler og andre kreative moduler forsvinder i den nye læreruddannelser. Derfor ønsker vi med denne undersøgelse at bidrage til en her-og-nu-status.

Har du spørgsmål til undersøgelsen, kan du skrive til Forskningsleder, docent og ph.d. Karen Barfod fra VIA University College: ksba@via.dk.

På forhånd tak for din hjælp og interesse.

Med venlige hilsner

Dorrit Hansen, Professionshøjskolen Absalon

Karen Barfod, VIA University College

Marianne Hald-Mortensen, Professionshøjskolen UCN

Mads Bølling, Enhed for Sundhedsfremmeforskning, SDCC